

Beszámoló a Háttér Társaság egyesület 2020. évi tevékenységéről

1. Bevezető

A Háttér Társaság közhasznú egyesület Magyarország legnagyobb és legrégebbi jelenleg is működő leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LMBTQI) egyesülete. Egy olyan társadalomért dolgozunk, amelyben szexuális irányultsága vagy nemi identitása miatt senkit sem ér hátrány, ahol az LMBTQI közösség valamennyi tagja szabadon megélheti identitását, és felmerülő problémái megoldásához megfelelő segítséget kap. Célunk a szakmai és politikai közvélemény, valamint a tágabb társadalom figyelmének felhívása az LMBTQI emberek problémáira; az őket segítő szolgáltatások működtetése; az LMBTQI emberek társadalmi helyzetének, szükségleteinek megismerése és ezen szempontok érvényesítése a közszolgáltatásokban; az LMBTQI emberek jogainak védelme, hátrányos megkülönböztetésük elleni fellépés; jóllétük, egészségtudatosságuk növelése; az LMBTQI közösségek önszerveződésének támogatása, kultúrájuk ápolása, megismertetése.

Ezen célok megvalósítása érdekében állandó programként idén is működtettük az Információs és Lelkiségi Szolgálatot, a Személyes Segítő Szolgálatot, a Jogsegélyszolgálatot, a HIV-vonalat, a HIV Segítő Szolgálatot, valamint az Archívum és könyvtárat. Állandó programjaink mellett foglalkoztunk kulturális és közösségi események szervezésével, érdekvédelemmel, kutatásokkal és képzésekkel is.

A 2020-as év főbb eredményei:

- segítő szolgáltatásaink zavartalan működése a koronavírus-járvány ellenére
- a férfikkal szexuális kapcsolatot létesítő férfiak véradásból történő kizárásának megszűnése
- stratégiai pereskedési program a transznemű emberek nemének jogi elismerése kapcsán
- jogi képviselő precedensértékű jogi eljárásokban (pl. családi pótlék bejegyzett élettársaknak, nem jogi elismerése transz menekülteknek, lakcímkártya bejegyzett élettársaknak, fogyasztóvédelmi eljárás a *Mesország mindenkié* c. könyv kapcsán)
- #acsaládazcsalád nagyszerű, díjnyertes tudatosságnövelő kampány
- 2. Iskolai Sokszínűség Hete sikeres megszervezése
- részletes útmutató és szórólap HIV-vel élőknek a vírusról, a gyógyszeres kezelésekről, betegjogokról és az életvezetési nehézségek megoldásáról
- útmutatók munkáltatóknak a koronavírus LMBTQI munkavállalókra gyakorolt hatásáról és transz emberek munkahelyi befogadásáról
- útmutatók pedagógusoknak, oktatási és gyermekvédelmi szakembereknek és döntéshozóknak a szivárványcsaládokról
- vállalati partnereink és munkahelyi képzéseink számának növekedése
- 8. LMBT Történelmi Hónap sikeres megszervezése

A 2020-as év számokban:

- 14 részállású fizetett munkatárs és 90 rendszeresen munkát végző önkéntes
- 2.568 hívás a Háttér Információs és Lelkisegély Szolgálatnál
- 526 telefonos és 70 e-mailes megkeresés a HIV-vonalnál, 26 ügyfél a HIV Segítő Szolgálatnál
- 296 jogi tanácsadással vagy képviselettel járó új megkeresés a Jogsegélyszolgálatnál, 77 korábbi ügy folytatása
- 186 új papír alapú kiadvány az Archívumban, 390 kiadvány feldolgozása
- több mint 1700 látogató a 20 partnerszervezettel együttműködésben szervezett, 50 eseményből álló LMBT Történelmi Hónap programsorozaton
- 89 közösségi és kulturális esemény
- 150.118 egyedi látogató és 300.998 oldalletöltés a honlapon
- 487 közösségi média poszt

2. Szervezeti keretek

Az év folyamán két alkalommal, júniusban és decemberben tartottunk taggyűlést; a júniusi taggyűlés további egy évre megerősítette Apli Erika, Dombos Tamás és Sándor Bea ügyvivői megbízását. Apli Erika és Sándor Bea lemondását követően a decemberi közgyűlés Házi Tamást és Dudits Lucát választotta ügyvivőnek. Linkai Virág és Szabó Judit a felügyelőbizottsági tagságot nem tudta tovább vállalni, helyére elektronikus szavazás útján a taggyűlés Szalai Zitát és Boros Ádámot választotta októberben. Az ügyvivők az év folyamán 11 alkalommal tartottak ülést.

3. Lelki Egészség Program

Lelki egészséghez kapcsolódó állandó szolgáltatásaink (Információs és Lelkisegély Szolgálat, Személyes Segítő Szolgálat) működtetése mellett több lelki egészséggel kapcsolatos korábban indult projektet folytattunk.

3.1 Információs és Lelkisegély Szolgálat

A telefonos lelki segély szolgálatunk 1996-ban alakult azzal a céllal, hogy az LMBTQI embereknek és környezetüknek mentális és információs segítséget nyújtson. A szolgálat 2020-ban is minden nap 18:00-tól 23:00 óráig fogadta a hívásokat. Az ügyelet mellett havonta 1-1 alkalommal szupervíziót, esetmegbeszélést és stábmegbeszélést tartottunk a telefonos operátorok részére. A 2019-ben indult képzési ciklus végén, 2020 őszén 10 új operátor kezdte meg a munkát. A 2020-ban indult képzési ciklusba 17 fő kapcsolódott be. 2020 végén a szolgálat működtetését 33 operátor látta el. A szolgáltatás folyamatos működtetése a koronavírus-járvány miatti korlátozások miatt megnehezedett, de technikai fejlesztés útján sikerült megoldani, hogy az operátorok saját otthonukból is tudják a hívásokat fogadni.

Az év folyamán a szolgálat összesen 2.568 hívást fogadott, ami a 2019-es számhoz képest 6%-os csökkenést jelent. A női hívók aránya 23% volt, a transznemű embereké 5%. A hívók 3%-a jelezte roma hovatartozását, és 20% számolt be valamilyen fogyatékoságról. A hívók

8%-a vidéki kistelepülésekről lépett kapcsolatba a szolgálattal. A leggyakoribb problémák a magány és kapcsolatteremtési nehézség, önfogadási problémák, a környezettel és a családdal való konfliktus volt. Emellett jelentős számban fordultak hozzánk hívóink lelki és testi betegséggel, egészségügyi információkkal kapcsolatban. A szolgáltatást 98 esetben hívta erőszak áldozata, 90 hívónak voltak öngyilkossági gondolatai.

3.2 Személyes Segítő Szolgálat

Személyes Segítő Szolgálatunk 2014 márciusában indult, célja, hogy 10-12 alkalmas segítő beszélgetések révén segítse az LMBTQI emberek önfogadási, életvezetési, kapcsolatteremtési vagy konfliktuskezelési nehézségeinek megoldását. A szolgáltatást pszichológus szakember vezetése mellett több éves mentálhigiénés tapasztalattal rendelkező önkéntes segítők nyújtják. Segítő beszélgetéseket 1 pszichológus vezetésével 8 önkéntes segítő folytatott. 2020 tavaszától a koronavírus-járvány miatt a segítő beszélgetések online videókonferencia révén valósultak meg, amely azonban a szolgáltatás minőségét érdemben nem befolyásolta.

A program iránt a 2020-as évben is nagy volt az érdeklődés, összesen 49 ügyfél vette fel a kapcsolatot a programmal, a szolgáltatásba végül 17 kliens kapcsolódott be, akik összesen 178 ülésen vettek részt. Kiemelendő, hogy 8 nő és 3 transz személy vett részt az üléseken és egy kistelepülésen élő.

3.3 Projektek

Családi elfogadás. Az LMBTQ gyermekek szülei és támogatói csoport havi rendszerességű találkozókat szervezett egész évben *Családi csütörtök* néven, amelynek egyesületünk irodája adott otthont, a 7 alkalom során összesen 40 családtag kapcsolódott be a beszélgetésekbe. A koronavírus-járvány miatt a találkozók egy része online módon valósult meg. Augusztusban a Budapest Pride Fesztivál részeként 5. alkalommal tartottunk családi napot.

CommonPoint. 2019 novemberében bolgár, cseh és horvát partnerekkel *Common Point – Közös Pont: Innovatív megközelítések a lelki egészséggel foglalkozó szakemberek képzésében az LMBTQI emberek minőségi támogatásához* címen indítottunk 22 hónapos projektet az Európai Unió Erasmus+ programja támogatásával, amelyet mi koordinálunk. A projekt célja az LMBTI emberekkel foglalkozó segítő szakemberek (pszichológusok, telefonos operátorok, szociális munkások) számára létrehozni olyan tréning és képzési anyagokat, amelyek elősegítik a minőségi és inkluzív szolgáltatások nyújtását. Az idei évben a tréningkönyv fejlesztésén dolgoztunk; a projekt keretében tartandó képzések és e-learning kidolgozása a következő év feladata.

OpenDoors. 2019 szeptemberében spanyol, olasz, bolgár és lengyel partnerekkel *Nyitott ajtók: Hogyan biztosítsunk befogadó és szakszerű egészségügyi ellátást az LMBTI emberek számára* címmel indítottunk kétéves kutatási-képzési projektet. Az Európai Bizottság által finanszírozott projektjeink közül első ízben nem csak partnerek, hanem a konzorcium vezetői is vagyunk. Az év során kérdőíves és interjúkutatást folytattunk egészségügyi dolgozók körében, *Feszélyezett csend* címmel jelentést készítettünk az LMBTI emberek hazai egészségügyi ellátásáról, illetve *Tárjuk ki az ajtókat!* címmel rövid tájékoztató kiadványt

állítottunk össze egészségügyi dolgozóknak az LGBTI emberekről. Az egészségügyi dolgozóknak szóló kézikönyv összeállítása, illetve online és személyes képzések tartása a következő év feladata.

4. Jogi Program

4.1 Érdekérvényesítés

A nem jogi elismerése. 2016 ősze óta a transznemű emberek számára a nem jogi elismerése gyakorlatilag nem elérhető, a hatóságok különböző indokokra hivatkozva megtagadták a vonatkozó jogszabályok alkalmazását. A bíróságon néhány esetben sikerült elérnünk, hogy az érintettek irataikban is meg tudják változtatni nevüket és nemüket, ezt követően azonban az Országgyűlés májusban, a koronavírus járvány első hullámának csúcspontja idején, a jogszabályban előírt társadalmi vita mellőzésével törvényben tiltotta be a születési nemre vonatkozó adat megváltoztatását az anyakönyvben. LGBTIQI és emberi jogi szervezetekkel közösen tiltakoztunk a módosítás ellen, a köztársasági elnököt majd az alapvető jogok biztosát kértük a törvény elleni fellépésre. Stratégiai pereskedést indítottunk, amely során több tucatnyi érintettnek segítünk a törvény ellen bírósági úton fellépni (részletek a 4.2 alatt).

EBH megszüntetése. Emberi jogi szervezetekkel közösen tiltakoztunk az Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH) ombudsmani hivatalba történő beolvasztása ellen.

Alaptörvény módosítása. A 9. Alaptörvény módosítás elfogadásával tovább nőtt az LGBTIQI emberek jogait csorbító rendelkezések száma az Alaptörvényben. Ez után nem csak a család és a házasság kirekesztő fogalma szerepel az ország alkotmányában, hanem az is hogy, "az anya nő, az apa férfi", valamint hogy a gyermeknek joga van "születési nemének megfelelő önazonossághoz". Sajtóközleményben tiltakoztunk a koronavírus-járvány második hullámának kellős közepén elfogadott javaslat ellen.

Örökbefogadás. Miután 2019 májusa óta vezető kormánypárti politikusok rendszeresen felszóltak az azonos nemű párok örökbefogadása ellen, sajnos nem volt meglepő, hogy az év folyamán több alkalommal is hátrányosan módosultak az örökbefogadási szabályok. Először októberben a vonatkozó kormányrendelet módosításával elérték, hogy a nem házas személyek hátrébb sorolódjanak az örökbefogadási várólistán, majd decemberben a Ptk-t és a gyermekvédelmi törvényt úgy módosították, hogy a nem házas örökbefogadásra jelentkezők alkalmasságáról a nyíltan homofób családügyekért felelős miniszter, Novák Katalin egyszemélyben döntsön. Sajtóközleményt adtunk ki, és a Magyar LGBT Szövetségen keresztül a Gyermekjogi Civil Koalíció keretében is tiltakoztunk a módosítások ellen. A törvény 2021-es hatálybalépését követően stratégiai pereskedést tervezünk indítani a várhatóan diszkriminatív joggyakorlat ellen.

Véradás. Az év egyetlen pozitív jogi-közpolitikai fejleménye a férfiakkal szexuális kapcsolatot létesítő férfiak véradásból történő kizárásának megszűnése volt. Az évtizedek óta hatályban lévő, diszkriminatív kizárás ellen számos fórumon felléptünk, a változásban tehát mi is fontos szerepet játszottunk.

4.2 Jogsegélyszolgálat

Egyesületünk 2000 nyara óta működteti a Háttér Jogsegélyszolgálatot, amely elsősorban a szexuális irányultság vagy nemi identitás miatti hátrányos megkülönböztetés, zaklatás vagy bántalmazás áldozatai számára nyújt ingyenes jogi segítséget (tanácsadást, beadvány- és okiratszerkesztést és jogi képviseletet). A jogsegélyszolgálat emellett tájékoztatást ad minden olyan ügyben, ahol a kérelmező szexuális irányultságának vagy nemi identitásának jelentősége lehet. A 2012-ben megindult esetszám-emelkedés ebben az évben is folytatódott, 2020-ban összesen 296 új megkeresés érkezett, és 77 további ügy volt folyamatban korábbi évekről, az új megkeresések száma 21%-os emelkedést jelent 2019-hez képest. A transznemű emberek nemének jogi elismerését ellehetetlenítő 33. § elfogadását követően több tucatnyi érintettnek nyújtottunk segítséget az elutasító döntések bíróság előtti megtámadásában. A korábbi évekhez hasonlóan idén is sok megkeresés érkezett foglalkoztatási, egészségügyi és szolgáltatási hátrányos megkülönböztetéshez és zaklatáshoz kapcsolódóan, de jelentős számú volt a gyűlölet-bűncselekménnyel és gyűlöletbeszéddel, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével és a gyermekvállalással kapcsolatos megkeresés is.

A jelentősebb ügyeink közül mindenképpen érdemes kiemelni az alábbiakat:

- A nem jogi elismerését ellehetetlenítő, 2020 májusi törvényjavaslat benyújtása előtt közigazgatási perben elértük, hogy a bíróság kimondja: jogellenesen szabotálja a kormányhivatal évek óta a transznemű emberek nemének jogi elismerését. A törvény hatályba lépése óta több tucat transz ügyféllel dolgozunk együtt, sokuknak képviseletet nyújtva, másokat keresetlevél, nyilatkozatok összeállításával segítve a hatóságok elleni közigazgatási perekben. A pereskedés eredményeként az Alkotmánybíróság 2021 márciusában a törvény egy részét alaptörvény-ellenesnek ítélte.
- Az Egyenlő Bánásmód Hatóság megállapította, hogy egy szállodai és étkeztetési szolgáltatást nyújtó vállalkozó megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, amikor a Pécsi Pride politikai és médiavisszhangjára hivatkozva az utolsó pillanatban lemondta a Diverz Ifjúsági Hálózat részben LMBTQI témájú nemzetközi képzésre szóló foglalását.
- Pert indítottunk egy meleg pár ügyében, amelynek egyik tagja nem kapta meg az örökbefogadáshoz szükséges alkalmassági határozatot a gyámhatóságtól, annak ellenére, hogy a TEGYESZ szakemberei javasolták az örökbefogadásra való alkalmasságának megállapítását.
- Budapest Főváros Kormányhivatala az általunk indított per elkerülése érdekében saját hatáskörében módosította korábbi jogsértő határozatát, és megállapította, hogy jár a családi pótlék azonos nemű bejegyzett élettársának gyermeke után a hozzánk forduló anyának.
- Három év után elismerte a VII. kerületi önkormányzat idős leszbikus ügyfelünk bejegyzett élettársi kapcsolatát, így a pár egyik tagja végre lakcímkártyát szerezhethet.
- Első ízben fordultunk és nyertünk pert a strasbourg-i Emberi Jogok Európai Bírósága előtt, amely megállapította, hogy a transznemű menekülteknek is joguk van nemük jogi elismerését kérni.

4.3 Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport

Továbbra is aktív szerepet vállaltunk a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport működtetésében. Az év elején első alkalommal alkalmaztuk a 2019-ben kidolgozott állami

szerveket megcélzó éves adatkérési rendszert, amely alapján részletes adatokat kaptunk a rendőrség, az ügyészség, a bíróságok és az áldozatsegítő szolgálatok gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos tevékenységéről. Adatot szolgáltatunk az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) éves gyűlölet-bűncselekmények jelentéséhez.

Események biztonsága. A Budapest Pride Fesztivál rendezvényeit ért támadások kapcsán jogi háttéranyagot készítettünk a rendőrségnek a sérülékeny csoportok rendezvényei elleni támadások törvényes kezeléséhez. A háttéranyag alapján augusztusban képzést tartottunk Budapest VIII. Kerületben helyi rendőrök és civil szervezetek számára.

Helyi partnerség. Szeptemberben a Budapest VIII. kerület Józsefváros Önkormányzatával, az Ajkai Cigány Kisebbségi Önkormányzattal és a pécsi Diverz Ifjúság Egyesülettel közösen *A gyűlölet-bűncselekmények helyi kezelése* címmel indítottunk projektet, amelynek keretében a rendőrségnek és civil szervezeteknek szóló útmutatókat állítunk össze, ill. képzéseket szervezünk a helyi partnereknek. Az év folyamán a rendőrségnek szóló útmutató összeállításának dolgoztunk.

EStAR. Bekapcsolódtunk az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodájának *Enhancing Stakeholder Awareness and Resources for Hate Crime Victim Support* (EStAR) c. projektjébe, amelynek keretében információt szolgáltatunk az áldozatsegítés hazai rendszeréről, és különböző szakmai útmutatók tervezetét véleményeztük. Az útmutatók megjelenése 2021-re várható.

4.4 Projektek

Speak Out. *Hallasd a hangod! A homo- és transzfób gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények kezelése* címmel futó projektünkben 2020 során képzési anyagot állítottunk össze a rendőrség és a pártfogó felügyelők számára az LMBTQI emberek elleni gyűlölet-bűncselekményekről, amelynek része többek között két oktatóvideó is.

Online gyűlöletbeszéd. 2017 óta végzünk az Európai Bizottság megbízásából kutatást 23 tagállam és az Egyesült Királyság 39 szervezetével közösen, melyben azt vizsgáljuk, hogy a közösségimédia-szolgáltatók (Facebook, Youtube, Twitter, Microsoft) hogyan kezelik a gyűlöletbeszédrel kapcsolatos bejelentéseket. A legutolsó, 2019. november 4-től december 11-ig tartó monitorozási ciklus adatait a bizottság 2020 júniusában tette közzé. A partnerek 4.364 bejelentést tettek (ebből mi 99-et). A bejelentett magyar tartalmak 95%-át eltávolították a szolgáltatók.

Bring In. 2020 márciusában bekapcsolódtunk a görög, bolgár, ciprusi és brit egyetemekkel és civil szervezetekkel együttműködésben megvalósuló *Bring-In: Szakmai kapacitás kiépítése az interszex személyek hátrányos megkülönböztetése elleni küzdelemhez és szükségleteik magasabb fokú kielégítéséhez* című kétéves nemzetközi projektbe. Az év folyamán a szakemberek és érintettek körében folytatott helyzetelemző és szükségletfelmérő kutatást és az erről szóló jelentést készítettük el. A képzések és tudatosságnövelő tevékenységek 2021 során várhatóak.

JUST EU. 2020 márciusában az Európai Unió támogatásával kétéves képzési és tudatosságnövelő projektbe kapcsolódtunk be román, bolgár és EU-s szintű civil

szervezetekkel partnerségben az LGBTI emberekkel kapcsolatos EU-s szintű stratégiai pereskedés elősegítése érdekében. A koronavírus helyzet miatt az érdemi tevékenységek 2021-re halasztódtak.

5. HIV/AIDS Program

1998-tól működő HIV/AIDS Programunk középpontjában a tudatformálás, a tanácsadás és a kutatás áll. 2004 óta működtetjük óvszerautomata programunkat is, amelynek révén az LGBTQI szórakozóhelyek látogatói szociális áron juthatnak óvszerhez. A 2020-as év nagy részében a koronavírus-járvány miatt a szórakozóhelyek zárva voltak, ezért óvszerautomata programunk csak korlátozottan üzemelt. Decemberben az AIDS világnap alkalmából *Nem kimutatható = nem fertőz: online beszélgetés az AIDS elleni küzdelem világnapján* címmel szervezünk online kerekasztal-beszélgetést, amelyet több, mint 1800-an tekintettek meg.

5.1 HIV-vonal

HIV-vonalunk 2005. december 1-jén alakult azzal a céllal, hogy széleskörű tájékoztatást nyújtson a HIV/AIDS-cel és egyéb szexuális úton terjedő fertőzésekkel kapcsolatban, valamint segítsen a HIV-vel élőknek állapotuk elfogadásában, az új kihívásokkal való megküzdésben. Az év folyamán 6 operátorral biztosítottuk a HIV-vonal működését, utóbbiak 526 hívást fogadtak, és 70 e-mailes megkeresésre válaszoltak.

5.2 HIV Segítő Szolgálat

2020 februárjában új, kísérleti szolgáltatást indítottunk, amelynek keretében vállaljuk a HIV-szűréstől tartó emberek szűrésre kísérését, a frissen kiszűrt HIV-vel élők gondozásba vételre kísérését, illetve segítő beszélgetések folytatását HIV-vel élőkkel. A segítőket négynapos képzésen készítettük fel, amely során elsajátították a HIV/AIDS-cel kapcsolatos legfontosabb ismereteket, a krízisintervenció és az erőszakmentes kommunikáció módszereit, a HIV-vel élőkre vonatkozó jogszabályokat, a HIV-vel élők számára elérhető támogató szolgáltatásokat és a segítségnyújtás etikai szabályait. A segítők havonta vesznek részt szupervíziós alkalmon. A szolgáltatás nyújtását az év során 6 segítő végezte. Annak ellenére, hogy az új szolgáltatás indulása egybeesett a koronavírus-járvány kirobbanásával, és személyes szolgáltatás révén azt csak részben lehetett online eszközökkel kiváltani, az év során így is 26 ügyfélnek tudtunk segítséget nyújtani.

5.3 Pozitív Szemmel csoport

A HIV-vel élők számára 2019 márciusa óta szervezünk kéthetente önsegítő csoportot Pozitív Szemmel néven. A koronavírus-járvány ellenére a csoport az egész év folyamán aktív volt, 11 alkalommal tartottunk személyes, és 11 alkalommal online találkozót. A csoporttalálkozókra általában 10-15 ember jött el, a csoportban az év folyamán 130 HIV-vel élő vett részt. A csoport néhány tagja novemberben Retropajzs Egyesület a HIV-vel Élőkért néven új egyesületet hozott létre, újabb civil szervezettel erősítve a HIV elleni küzdelmet.

5.4 Kutatások

EMIS. Folytattuk a második Európai MSM Internetes Kutatás (EMIS) részletes magyar jelentésének összeállítását, a jelentés megjelenése 2021 első felében várható.

STIPnet. Folytattuk a férfiakkal szexuális kapcsolatot létesítő férfiak szexuális egészségét vizsgáló STIPnet kutatás támogatását. Rendszeresen részt vettünk a tanácsadó testület online találkozóin, és népszerűsítettük a kutatást, amelynek magyar partnere a Semmelweis Egyetem Bőrklínikájának Országos STD Centruma.

6. Archívum és könyvtár

A Háttér Archívum szervezetünk megalakulásától kezdve gyűjti és rendszerezi az LMBTQI emberekkel kapcsolatos kiadványokat, sajtócikkeket, játék- és dokumentumfilmeket, kisnyomtatványokat, plakátokat, levéltári anyagokat. 2020 végén archívumunkban 4475 nyomtatott könyv, illetve elektronikus dokumentum volt elérhető, az év folyamán 186 új papír alapú kiadványt szereztünk be, elsősorban kiadók ingyenes felajánlása révén, és összesen 390 új tételt katalogizáltunk.

Idén is megjelentettük 2019-ben indított *LMBTQI könyvszemle* című negyedéves folyóiratunkat, az év folyamán a folyóiratból 4 szám jelent meg. 2019 végén #könyvtárkedd címen indítottunk kampányt, amely során keddenként az Archívumban megtalálható egy-egy érdekes könyvet ajánlunk a közösségi médiában, 2020 folyamán 24 ilyen ajánlót tettünk közzé. A koronavírus-járvány okozta karanténhelyzetben, a könyvtárak zárva tartásának idején kifejezetten törekedtünk arra, hogy olyan olvasmány-ajánlásokkal lássuk el az LMBTQI-téma iránt érdeklődőket, amelyek online is elérhetők.

6.1 LMBT Történeti Hónap

2020 februárjában nyolcadik alkalommal szerveztük meg a Labrisz Leszbikus Egyesülettel együttműködésben az LMBT Történeti Hónapot. A négyhetes programsorozat alatt 50 esemény került megszervezésre 22 partnerszervezettel együttműködésben. Programokat nem csak LMBTQI szervezetek, de oktatási, tudományos és kulturális intézmények is szerveztek, így például az ELTE Bölcsészettudományi Kar, a Közép-Európai Egyetem és a Spirit Színház. A programsorozatot Neil McKenna brit újságíró, Oscar Wilde kutatója nyitotta meg a Bálint Házban, majd levetítettük *A boldog herceg* című filmet Wilde életéről, Rupert Everett főszereplésével. McKenna később a CEU-n tartott előadást két ismert 19. századi brit nőimitátor, Fanny és Stella peréről. Szólt még program az uranistákról és korai homofilokról, bi/pánszexuális személyekről a történelemből, Edward Prime-Stevenson *Imre: A Memorandum* című regényéről, a Honvédelmi Levéltár Központi Irattárában őrzött 1942-es homoszexuális listáról, Alfred Kinsey életéről és munkásságáról, az AIDS '90-es évek eleji terjedéséről, a meleg férfiak által konstruált új női genderképekről, a Budapest Pride-ok 1992 és 2019 közötti történetéről, a Melegség és Megismerés program húszéves történetéről, az ír egyenlő házasság kampányról, a Pulse-tragédia emlékezetéről és kényes kérdéseiről vagy az LMBT sportolókról. Volt továbbá Wild(e) Party az Alteregóban, három kvízzjáték, Wikipédia-szerkesztő maraton, városnéző séta, Labrisz farsang és leszbikus portrékiállítás is. A programsorozat részeként a nem sokkal korábban elhunyt Nagy Szilviáról is megemlékeztük. Budapesten kívül Debrecenben, Szegeden, Kecskeméten és

Székesfehérváron szerveződtek események. A hónap során közel 1700 látogatónk volt, több eseményt az interneten is élőben lehetett követni.

6.2 Projektek

Előbújás a vasfüggöny mögül. 2019 októberétől *Előbújás a vasfüggöny mögül – 30 év demokrácia az LGBTI emberek szemével* címmel az LGBTQI emberek hazai és kelet-közép-európai történelmével foglalkozó nemzetközi projektet valósítunk meg a Nomantins (Szlovákia), a Post Bellum (Csehország), a Merlinka Fesztivál (Szerbia) és az ERA (Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Koszovó, Macedónia, Albánia, Törökország) részvételével. A projektet az Európai Unió Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynöksége és a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatja. Az év folyamán videóinterjúkat forgattunk a rendszerváltás előtti LGBTQI életről, és összeállítottuk a kiállítás szakmai anyagát. A kiállítás közzétételére és a színdarab bemutatására 2021 tavaszán kerül majd sor.

Az üldöztetéstől a büszkeségig. 2020 szeptemberétől az Egyesült Államok Nagykövetsége támogatásával valósítunk meg digitalizációs és tudatosságnövelő projektet *Az üldöztetéstől a büszkeségig: A magyar LGBTQI emberek történelme az 1940-es évektől az ezredfordulóig* címmel. A projekt keretében felkutatjuk és digitalizáljuk a korszak releváns dokumentumait, személyes történeteket dokumentáló (oral history) videókat forgatunk, online kiállítást készítünk, és egy nyomtatott füzetet, egy interaktív térképet és idővonalat állítunk össze. A koronavírus-járvány miatti korlátozások miatt az év folyamán csak a projekt előkészítése valósult meg: kutatási tervet dolgoztunk ki és elkezdtük a digitalizációs szabályzat kidolgozását. Az érdemi kutatómunka 2021 tavaszán indul.

7. Egyéb projektek

7.1 Munkahelyi befogadás

Transvisible. A *Transvisible: Módszertani innováció a karriertanácsadás területén a transz nők gazdasági megerősítésének elősegítésére* című, 2019-ben indult nemzetközi projektünk keretében magyar és angol nyelven útmutatót készítettünk HR szakemberek, munkáltatók, munkahelyi érzékenyítő képzéseket tartó szervezetek, valamint munkaerőközvetítő cégek munkatársai számára a transz emberek munkahelyi befogadásáról. A nem jogi elismerésének törvényi betiltását követően gyakorlati szemléletű javaslatgyűjteményt készítettünk munkáltatóknak, hogy a jogszabályi hiányosságok ellenére hogyan tudják mégis transzbefogadóvá tenni a munkahelyeket. A kiadványt 2020. szeptember 15-én tartott konferencián mutattuk be a szakmai nyilvánosságnak.

Inclusion4All. Novemberben *Inclusion4All: transz, interszex és nem-bináris emberek a munkahelyen* címmel indítottunk kétéves kutatási, képzési és tudatosságnövelő projektet, a projektnek nem csak partnerei, hanem koordinátora is vagyunk. Az év folyamán a projektindító találkozó valósult meg, és megkezdtük a HR munkatársakat és transz, interszex és nem-bináris munkavállalókat megcélzó kérdőívek és interjúvázlatok kidolgozását.

Koronavírus. Az Amnesty International Magyarországgal, a Bagázs Egyesülettel, a Salva Vita Alapítvánnyal és a Nyitottak vagyunkkal együttműködésben útmutatót állítottunk össze

munkáltatóknak a koronavírus-járvány hatásáról a nők, az LMBTQI emberek, a romák és a fogyatékosokkal élők helyzetére.

Képzések. Az év folyamán 9 alkalommal tartottunk munkahelyi képzést, érzékenyítő foglalkozást, többek között az alábbi cégeknél: British Telecom, British Petrol, Decathlon, Bosch, Tesco.

7.2 Iskolai sokszínűség

Sokszínűség Oktatási Munkacsoportot (SOM). A Munkacsoportot 2018-ban a Magyar LMBT Szövetség hozta létre, részben az Iskolai Sokszínűség Hetének megszervezésére, részben a pedagógusok szakmai támogatására, a Nyílt Társadalom Alapítványoktól kapott támogatás keretében. A Munkacsoport működését 2019 szeptemberétől a Háttér Társaság koordinálja. A Munkacsoportnak jelenleg 13 oktatási területen dolgozó, kisebbségi, hátrányos helyzetű csoportokkal vagy emberi jogokkal, illetve gyermekjogokkal foglalkozó civil szervezet a tagja. A Munkacsoport tagjai a tanév folyamán rendszeresen találkoztak, tapasztalatot cseréltek. A SOM honlapon (sokszinusegoktatas.hu) közel 100 jó gyakorlatot, vitaindító cikket, szakirodalmi összefoglalót, ajánlót tettünk közzé. A Munkacsoport Facebook oldalát jelenleg 1076-an követik, a pedagógusoknak szóló hírlevelére 445-en, a szülőknek szólóra 25-en vannak feliratkozva. Az év során összesen 12-12 alkalommal küldtünk ki hírlevelet pedagógusoknak, illetve szülőknek. A munkacsoport munkáját a 2020. november 5-7. tartott XX. Országos Neveléstudományi Konferencián is bemutattuk.

Kutatás. 2020 őszén a SOM keretében kérdőíves kutatást folytattunk a koronavírus-járvány iskolai zaklatásra kifejtett hatásairól, amibe közel 500 pedagógus kapcsolódott be. A kutatás eredményeit az *Iskolai zaklatás és kirekesztés. Szakemberek tapasztalatai a 2019/20-as tanévben* c. jelentésben foglaltuk össze.

Iskolai Sokszínűség Hete. A SOM keretében a tavaszra tervezett 2. Iskolai Sokszínűség Hetét a koronavírus-járvány miatt őszre kellett halasztanunk, a 2020. október 12-16. között zajló kampányba 110 gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozó szakember kapcsolódott be különféle oktatási, gyermekjóléti intézményekből, civil szervezetekből. A visszajelzések alapján a kampány legalább 2000 diákhoz ért el. A kampányt tanároknak és diákoknak szóló kézikönyvvel, szórólapokkal, plakátokkal, matricákkal és kisfilmekkel segítettük. Az év folyamán megkezdtük a felkészülést a 2021 tavaszára tervezett 3. Iskolai Sokszínűség Hetére is, amelyhez újabb kisfilmeket, ill. online tananyagot fejlesztünk.

Sokszínűség és gyermekkor. 2019 októberében az Európai Bizottság támogatásával indítottunk *Sokszínűség és gyermekkor: A gyermekek nemi sokszínűségével kapcsolatos társadalmi attitűdök megváltoztatása Európában* címmel képzési, fejlesztési és tudatosságnövelő projektet, amelyben 9 szervezettel ill. egyetemi kutatócsoporttal működünk együtt az EU 9 tagállamából. Az év során kérdőíves és interjúkutatást folytattunk szakemberek körében, kutatási jelentést állítottunk össze a magyar helyzetről, képzési programot állítottunk összes és kézikönyvet dolgoztunk ki szakemberek számára. A kézikönyv megjelenése és a képzések megtartása 2021-re várható.

7.3 Szivárványcsaládok

Szülői szerda. Az év folyamán 11 alkalommal szerveztünk személyes majd a koronavírus-járvány miatt online konzultációs alkalmat gyermeket nevelő, vagy gyermekvállalást tervező azonos nemű pároknak, LGBTQI embereknek. Az alkalmakon összesen 28 ember fordult meg.

#acsaládazcsalád. Miután a kormány novemberben az azonos nemű párkapcsolatban élő személyes örökbefogadását megnehezítő törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek, #acsaládazcsalád címmel nagyszabású tudatosságnövelő kampányt indítottunk a Szívárványcsaládokért Alapítvánnyal közösen. A kampány keretében videó és honlap készült a szívárványcsaládokkal kapcsolatos leggyakoribb tévhitekről, kiadványt állítottunk össze pedagógusok, illetve gyermekvédelmi szakemberek és döntéshozók számára, és kampányt indítottunk a közösségi médiában, hogy minél többen álljanak ki a szívárványcsaládok mellett. A kampány keretében készült videó a Facebookon 501.958, a YouTube-on 111.475 emberhez jutott el, és társadalmi célú hirdetésként leadta az RTL Klub, a CoolTV, az RTL2 és az RTL+. A kampányhoz kapcsolódó profilképkeretet a Facebookon több, mint 36 ezren állították be, a #acsaládazcsalád hashtaget több mint 4000-szer használták. A TikTokon a kampányhoz kapcsolódó videók megtekintése meghaladta a 8.8 milliót. A kampány mellett 150 cég és 10 nagykövetség, valamint több mint 100 ismert ember állt ki, többek között Istenes Bence, Ördög Nóra, Ábel Anita, Till Attila, Tatár Csilla, Lilu és D. Tóth Kriszta televíziós műsorvezetők, Epres Panni modell, Szinetár Dóra és Dobai Attila színészek, Alföldi Róbert rendező, Péterfy Bori énekes, valamint Gulácsi Péter és Hrutka János válogatott focista. A *Hipnózis* kreatív reklámversenyen a kampány egy ezüst és egy bronz díjat nyert, a Civil Díjon pedig a döntőbe került, a közönségszavazás 2021 tavaszán várható.

7.4 Hallássérült LGBTQI emberek

Az ILGA-Europe támogatásával az év folyamán segítettük a hallássérült LGBT+ csoport megerősítését. A korábbi baráti társaságból létrejött a Csendes Szívárvány csoport, amely az év során rendszeresen, először élőben, majd a koronavírus-járvány miatt online találkozott, a találkozókra 8-12 fő vett részt. Logót, Facebook oldalt, szórólapot készítettünk a csoportnak. Augusztusban a Budapest Pride keretében hallássérült LGBTQI emberekről szóló rövidfilmválogatást vetítettünk a Bem Moziban. A vetítést hallássérült LGBTQI emberekkel folytatott kerekasztal-beszélgetés követte. Az eseményen 60-an vettek részt, jelentős részük hallássérült. Az év folyamán összesen 40 új tag csatlakozott a Csendes Szívárvány csoporthoz. A jövő évben a projekt keretében tervezzük jelnyelvi tájékoztató videók összeállítását, a csoportot megerősítő képzés tartását és az LGBTQI közösségek nyitottságát növelő kiadvány megjelentetését.

7.5 Dzsender-ideológia

A Nyílt Társadalom Alapítványok támogatásával LGBTQI és feminista szervezetekkel együttműködésben projektet indítottunk az LGBTQI emberek és nők jogai ellen a konzervatív politikai csoportok által egyre inkább használt dzsender-ideológia diskurzus jobb megértésére és semlegesítésére. Az év folyamán a partnerszervezetek álláspontjának összehangolására műhelybeszélgetéseket tartottunk, és megkezdtük a reprezentatív közvéleménykutatás kérdőívének és az interjúvázlatnak a kidolgozását.

8. Nyilvánosság

Sajtóközlemények. Egyesületünk a 2020-as év folyamán fokozottan figyelt a nyilvánosságban történő minél erőteljesebb megjelenésre, amelyre leginkább Jogsegélyszolgálatunk sikeres ügyei, a szivárványcsaládok, illetve a kormányzati homo- és transzfóbia elleni fellépés kapcsán folytatott kampányai nyújtottak lehetőséget. Az év folyamán 29 sajtóközleményt tettünk közzé, honlapunkon pedig további 25, az egyesület működésével kapcsolatos hírt és felhívást.

Online felületek. 2020-ban honlapunkat 150.118 egyedi látogató látogatta, akik összesen 300.998 alkalommal töltötték le a honlap valamely oldalát, ez a tavalyihoz képest 23%-os növekedés mindkét értékben. Dinamikus fejlődést mutatott Facebook oldalunk is: egy év alatt 73%-kal nőtt az oldal követőinek száma, így 2020 végén 13.762 fő követte Facebook oldalunkat. 306 posztunk összesen 1.452.603 embert ért el. Hasonlóan dinamikusan bővült Instagram oldalunk követőinek száma is, oldalunknak 2020 végén 7218 követője volt, ez a 2019-eshez képest 477%-os bővülés. 61 posztot tettünk közzé. Az elsősorban magyarul nem beszélőket megcélzó Twitter oldalunk követőinek száma 2020 végén már 848 fő volt, ez a 2019-eshez képest 268%-os növekedés. Az év folyamán 116 Tweetet tettünk közzé. Havi rendszerességű email hírlevelünk feliratkozóinak száma az év végén már 4549 volt. November 2-án létrehoztuk LinkedIn fiókunkat is, ami 2020 végére 86 követővel rendelkezett.

Podcast. 2020 decemberében elindítottuk az egyesület podcastját *Előtérben* címmel. 2020. folyamán két epizódot tettünk közzé, amiket Anchor.fm-en 199-en, Facebookon pedig 423-an hallgattak meg. A leghallgatottabb epizód *A Szájer-ügy: tények és lehetséges következmények* volt.

Közösségi események. A koronavírus-járvány miatt Háttér Klub című nyilvános rendezvénysorozatunkat fel kellett függeszteni, de az év folyamán több online közösségi eseményt is szerveztünk: 11 Szülői szerdát, 22 Pozitív Szemmel önszorgató csoporttalálkozót, 9 Pozitív Szemmel aktivista csoporttalálkozót és 7 Támogató Szülők csoporttalálkozót. Emellett tartottunk filmvetítést hallássérült LMBTQI emberekről szóló kisfilmekből augusztusban a Budapest Pride Fesztivál keretében, és online kerekasztal-beszélgetést a HIV-gyógyszerek prevenciók jelentőségéről az AIDS világnap keretében. Emellett számos nyilvános eseményen vettünk részt előadóként vagy kerekasztal-résztevéként. Az év során így összesen 89 eseményen találkozhattak velünk az érdeklődők.